

/Bloedverwanten

Richard en Ria Groenendijk

"Leuk hè? Die heeft mijn moeder genaaid," zegt cabaretier en musicalster Richard Groenendijk (39) over de gordijnen van oude postzakken in zijn tweede huis. Sinds drie jaar woont Groenendijk deels in Rotterdam, deels in dit historische pand in Goedereede op Goeree-Overflakkee, vlak bij zijn geboortedorp Dirksland. Zijn moeder schildert ook en borduurt kussens. Creativiteit zit in de familie, het komt er op verschillende manieren uit.

Groenendijk is net genomineerd voor de Poelifinario-cabaretprijs, voor zijn programma *Alle dagen*. "Hij verdient het," zegt Ria. "Hij werkt keihard. Waar we nog het meest trots op zijn, is dat hij er gewoon voor is gegaan, ook al stonden zijn vader en ik niet te juichen toen hij meedeelde dat hij cabaret ging maken."

Richard: "Jullie vonden het eng, dat onzekere bestaan. Maar ik had jouw voorbeeld in mijn hoofd: jij won als kind tekenwedstrijden. De meester kwam oma vragen of jij naar de kunstacademie mocht. Maar het was eigenlijk bijna vanzelfsprekend dat je ging werken. Even later zat je op je knieën uien te pellen."

Ria: "Ik kom uit een groot gezin. Het geld was er niet. Ze waren hartstikke blij als je van school af ging en wat kon verdienen."

Richard: "Achteraf heb je het jammer gevonden."

Ria: "Natuurlijk. Maar nu doe ik creatief met jou mee. Mijn bewondering voor Richard is ontzettend groot. Juist omdat hij heeft doorgezet. Dat had ik ook moeten doen."

Richard: "Het was een andere tijd. Toen ik geboren werd, in 1972, was er net twee jaar een brug. Daarvoor was het eiland nog echt geïsoleerd. Kunst en homoseksualiteit kenden ze hier niet. Je had een gezin, dat was het. Mijn moeder was 21 toen ze mij kreeg."

Ria: "Het is moeilijk, hoor, om al zo jong zo veel verantwoordelijkheid te hebben. Bepaalde dingen heb ik daardoor niet goed gedaan. Ik leerde bijvoorbeeld dat als een kind huilt je het nog maar eens de fles moest geven – alles oplossen met eten. Je ziet: we worstelen allemaal met ons gewicht."

Richard: "Ik ben al veertig jaar op dieet." Hij serveert Zeeuwse bolussen en neemt zelf een halve. "Maar ik vond het wel fijn dat mijn moeder altijd 's middags op me zat te wachten met thee. Ze was er voor me. Al hadden we wel veel botsingen."

Ria: "Ik heb heel lang geprobeerd je te sturen. Dingen onder controle te houden."

Richard: "Daar werd ik kwaad om. Het probleem was dat jij probeerde mijn vriendin te zijn en niet mijn moeder. Pas toen je dat losliet, is veel meer een vriendschap tussen ons ontstaan."

Ria: "Dat heb ik bewust gedaan. Eerst lag ik, net als mijn eigen

Ria Groenendijk-Kleyn (Melissant, 1950) werkte al jong buitenshuis. Ruim twintig jaar zat ze in de horeca. Nu is ze niet alleen huisvrouw en fanatiek golfster, maar ontwerpt en naait ze onder meer kussens en luxe plaids, gemaakt van geborduurde schilderijen. Haar plaids zijn te koop bij www.depotrotterdam.nl

Richard Groenendijk (Dirksland, 1972) volgde een hbo-opleiding communicatie. In 1995 was hij finalist bij Cameretten. In 1998 ging hij met zijn eerste solovoorstelling *Mind the Gap* het land in. Daarna volgden *Gluur*, *Nep*, *Ego*, *De adem van de nachtchinese*, *Na de wedstrijd* en *Terug bij af*. Hij presenteerde *Spijkers met koppen* (radio) en *Terazzo* (tv). Hij was ook te zien in de kerstrevue van Karin Bloemen, in *Liedjes van Toon*, *Les Misérables* en *Hairspray*. www.stardustcircus.com

Zijn ouders wisten niet waar ze moesten kijken toen hij in een tuinbankscène een vrouw bevredigde.

moeder, altijd wakker van de zorgen. En toen besloot ik dat je vanzelf wel naar me toe zou komen als er iets was."

Richard: "Jullie hebben me altijd gesteund. Ook toen je erachter kwam dat ik homoseksueel ben. Dat was een hele zoektocht voor me. Ik moest niet uit de kast komen, maar uit een gráánsilo."

Waar zijn ouders ook aan moesten wennen, was Richards provocerende podiumpersoonlijkheid. Ze wisten niet waar ze moesten kijken toen hij in een tuinbankscène een vrouw bevredigde. Daarna probeerde hij ze een tijd weg te houden bij zijn voorstellingen. Maar bij de halve finale van *Cameretten* (1995) zaten ze stiekem in de zaal. Na afloop kwamen ze naar hem toe. "Mijn vader had natte ogen," zegt Richard. "Van ontroering. Hij had me nog nooit een lied horen zingen. Toen zei hij: 'Ga hiermee door, ik zal je helpen.' Daar krijg ik nu nog kippenvel van."

Groenendijks semi-autobiografische voorstellingen worden op het conservatieve Goeree-Overflakkee niet altijd gewaardeerd. Ook zijn familie moet het weleens ontgelden. Daarom laat hij een voorstelling altijd eerst aan zijn ouders zien.

"We gaan bij een try-out kijken," zegt Ria. "Dan kun je het vast op je laten inwerken, zodat het niet te rauw op je dak valt bij de première."

Heeft ze hem ooit gevraagd iets te schrappen? "Eén keer. Heeft hij ook gedaan. Ik ga nu niet vertellen waar het over gaat."

Richard: "O, dat verhaal over die medische fout met fatale afloop. Dat ga ik nog weleens gebruiken, hoor."

Ria, fel: "Ries! Dan ban ik je uit de familie!"

Op zijn achttiende verliet Richard Dirksland. "Ik zat al jaren in een relatie met een meisje, terwijl ik op mannen viel. Ik deed een communicatie-opleiding, terwijl ik het toneel op wilde. Twee toneelscholen hadden me afgewezen. Ik dacht: als ik in dit dorp moet blijven, ben ik liever dood. Toen ben ik in Rotterdam gaan wonen, op de hoek van de Middellandstraat en de 's Gravendijkwal (destijds de crimineelste buurt van de stad – IvW)."

Ria: "Moet je je voorstellen dat je uit Dirksland komt en dat voor het eerst ziet... Maar dat is het bijzondere aan Richard: dat je zo'n achtergrond hebt en er toch voor gaat."

Richard: "Ik ben in wezen hartstikke bang. Vooral voor dingen die ik niet in de hand heb. Mijn opa en oma gingen op late leeftijd nog scheiden en dat vond ik vreselijk. Tante Corrie, zo ongeveer mijn tweede moeder, woonde om de hoek, en toen zij scheidde heb ik nog tien jaar gehoopt dat ze terugkwam. Dat was traumatiserend. Ik ben er bang voor omdat het buiten mijn macht ligt."

Ria: "Lijken we toch nog op elkaar. Loslaten, Ries. Dat is alles."/

Richard Groenendijk is vanaf 11 augustus 2012 te zien in 'Yab Yum – Het Circus van de Nacht'. Vanaf maart 2013 toert hij weer met zijn solovoortelling 'Alle dagen' langs de theaters.
www.richardgroenendijk.nl, www.stardustcircus.com.

door Ivo van Woerden beeld Jouk Oosterhof